

ФЕДОРЕНКО А.О., ст.гр.МНС-12-3
Наук. кер.: Шестаков В.І., к.мед.н., доц.
Донецький державний університет управління,
м. Донецьк

СОЦІАЛЬНІ ПОКАЗНИКИ АКТИВНОГО ДОВГОЛІТТЯ В ДОНЕЦЬКОМУ РЕГІОНІ

Изучены социальные показатели динамики долголетия в Донецкой области, определены самые распространенные факторы, влияющие на длительность жизни дончан, в частности, влияние предприятий на длительность жизни как их работников, так и людей, не связанных с предпринимательством. Авторы акцентируют внимание на негативном влиянии промышленности Донецкой области на жителей региона.

Актуальність. У зоні уваги багатьох учених, дослідників знаходиться проблема тривалості життя людини, оскільки, як доводить статистика, поряд із зменшенням народжуваності скоротився середній вік життя людини. Зрозуміло, що на це були вагомі причини. Отже, запропонована тема є актуальною з позиції вивчення пріоритних питань збільшення життя

Мета дослідження. Теоретичне обґрунтування факторів, які впливають на тривалість життя людей в Донецькій області. Роль підприємств у цьому аспекті. Аналіз динаміки активного довголіття.

Основна частина. Одним із важливих факторів, що впливають на життя та здоров'я людини, є її професійна діяльність. Негативний вплив на здоров'я, перш за все, мають такі особливості професійної діяльності як дефіцит часу, психоемоційні напруження, відповідальність і ненормований робочий день. Звідси витікають різноманітні хвороби, що нерідко призводять до передчасної смерті. Установлено, що більшість керівників мають нормативне уявлення про здоровий спосіб життя, однак не завжди усвідомлюють, що ефективність професійної діяльності підлеглих визначається не тільки продуктивністю та якістю їхньої праці, але і ціною зусиль (здоров'я), які витрачено на досягнення результату. Окрім того, шкідлива діяльність певних промислових підприємств (хімічні викиди, забруднення атмосфери, води тощо) здатна нашкодити життєдіяльності людей, які не мають до них жодного відношення. Отже, виникає проблема скорочення тривалості життя, яка протистоїть довголіттю. Хотілося б акцентувати увагу на понятті довголіття.

За матеріалом вільної інтернет-енциклопедії Вікіпедії, довголіття – це «...тривалість життя вище середнього терміну»[4]. Тут виникає питання, яким є середній термін тривалості життя. Згідно з інформацією, яку вона представляє, максимальна тривалість життя є теоретичним числом, достовірно значення якого неможливо визначити, використовуючи

будь-яку довершену кількість даних про певний організм [4].

Із питаннями тривалості життя людини пов'язане таке поняття, як демографія. Словник С.І. Ожегова та Н.Ю. Шведової подає дві дефініції цього поняття: демографія – це наука про склад населення та його зміни, а також про показники чисельності, складу, розміщення та зміни населення [6].

Одним із факторів, які впливають на тривалість і повноцінність життя людини, є шлюб та благополучна сім'я. А.І. Волков вважає надзвичайно важливою ознакою типів родини вік її членів, зокрема подружньої пари. Вік являє собою не лише демографічну, а й соціальну характеристику, оскільки з віком пов'язані всі події в житті людини та від нього в тій чи іншій мірі залежить імовірність будь-якої демографічної події в родині [1].

Варто акцентувати увагу й на впливі промислових підприємств на тривалість життя.

Підприємства металургії та енергетики – головні забруднювачі повітря – щорічно дають близько 35 і 32% усіх забруднень від стаціонарних джерел. Центри металургії та енергетики, а отже, осередки забруднення атмосфери на Донеччині – це міста Макіївка, Маріуполь, Харцизьк тощо. Металургійні підприємства оснащені очисним устаткуванням лише на 30-50%. За рідкісним винятком, це обладнання застаріле чи взагалі таке, що не діє. Люди, які працюють у таких умовах майже приречені не дожити до, наприклад, дев'яноста років, хоча є й винятки. Напередодні 8 березня 2013 року Явдоха Каледіна відсвяткувала 100-річний ювілей. Жінка працювала на Костянтинівському скляному заводі, і, знаючи про шкідливі аспекти її професії, вела здоровий спосіб життя, і недаремно [2].

Хотілося б звернутися до статистики останніх 5 років, що висвітлює динаміку процесів демографії, зокрема розкриває рівень довголіття в масштабах України, зокрема в Донецькому регіоні.

Станом на 1 січня 2007 року в Україні проживало 1 762 довгожителі. Їхній вік – більше 100 років. Про це повідомили в Державному комітеті статистики.

За даними Держкомстату, із загального числа довгожителів – 1508 жінки, 254 – чоловіки.

Також у Комітеті повідомили, що 1161 довгожитель проживає в міській місцевості (181 чоловіків і 980 жінок), у сільській місцевості 601 (73 чоловіки і 528 жінок).

Найбільшою кількістю довгожителів можуть похвалитися міста Донецьк, Маріуполь, Макіївка і Горлівка, від них не відстає Краматорськ і Слов'янський район Донецької області. Станом на 2009 рік у Краматорську таких людей було вісім. Найстарша з них – Азаренкова Віра Антонівна.

За словами аналітичного оглядача Головного управління статистики

в Донецькій області Лариси Гонтар, у вищевказаному регіоні наразі проживає 4 млн 390 тис. осіб. Тих, кому більше 90 років включно – 13 тис. 900 (0,32%). Дідусів менше ніж бабусь: на 9 тис. 900 представниць слабкої статі припадає 4 тис чоловіків. Більшість літніх людей — 12 тис. 200 чоловік – мешканці міст, а 1700 чоловік живуть у селі. Загалом, це специфіка Донбасу - понад 90% населення проживають у містах [3].

Щодо Донецької області також є дані станом на 2013 рік, що в ній проживає 128 довгожителів. Найстаріший житель Донецької області (Середа Фросіна Андріївна) мешкає в Амвросіївському районі, цього року пенсіонерка відсвяткувала своє 111-річчя [5].

Якщо вести мову про Україну в цілому то варто зазначити, що за період незалежності середня тривалість життя в нашій країні знизилась на рік: з 69,8 років у 1990 році до 68,8 років - у 2012.

На моє глибоке переконання, зазначене число довгожителів у нашому регіоні є досить великим, враховуючи те, що в ньому є несприятливі для життя та здоров'я фактори, такі як: промислові підприємства, погана екологія, в деяких випадках психологічні фактори, як, наприклад, переслідування інших цілей, окрім збереження свого здоров'я та тривалості життя.

Висновки. Існує багато факторів, які впливають на здоров'я та тривалість життя людини. Довгожителів у Донецькій області досить багато, і цим вони заслуговують великої пошани. Відомо безліч способів подовжити своє життя та зберегти здоров'я.

Бібліографічний список

1. Волков А.В. / Семья – объект демографии / А.В. Волков // М.:Мысль, 1986 — с. 271.
2. Маринцев С. «100-летняя стекловар из Константиновки спасается овощами» Газета «Донбасс» №33 за 22 марта 2013 с.6.
3. Титова М., «Тех, кому «за 90» - меньше процента». Газета «Донбасс» №33 за 22 марта 2013 с.7
4. Вікіпедія. Вільна енциклопедія. Довголіття. [Режим доступу – <http://uk.wikipedia.org/wiki/Довголіття>] Максимальна тривалість життя. [Режим доступу – http://uk.wikipedia.org/wiki/Максимальна_тривалість_життя].
5. Есть ли долгожители в Украине — есть! <http://ogend.livejournal.com/357763.html>
6. Ожегов С.И. Толковый словарь русского языка (онлайн версия)/С.И.Ожегов, Н.Ю.Шведова [Режим доступу – <http://www.classes.ru/all-russian/russian-dictionary-Ozhegov-term-6703.htm>].
7. Украина развивается на месте. Газета «Коммерсантъ Украина», №45 (1748), 18,01.2013 [Режим доступу — <http://www.kommersant.ua/doc/2148793>].

